

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kéri Szonja ügyvéd által képviselt - ... jogutódjaként - felperes neve (felperes címe) felperesnek - a korábban dr. Galli István ügyvéd, majd a Dr. Csiha Judit és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Gáspár Andrea ügyvéd) által képviselt I. rendű alperes neve (I. rendű alperes címe) I. rendű és a dr. Salamonné dr. Bódis Enikő és dr. Salamon Ferenc ügyvédek által képviselt II. rendű alperes neve (II. rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. március 31. napján kelt 6.P.21.044/2009/2. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 3. sorszám alatt előterjesztett, a II. rendű alperes részéről 5. sorszám alatt előterjesztett és 6. sorszám alatt megindokolt, valamint a felperes részéről 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg az I. rendű alperesnek 45.000 (Negyvenötezer) forint plusz áfa összegű, míg a II. rendű alperesnek 40.000 (Negyvenezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 195.000 (Egyszázkilencvenötezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperesi jogelőd, ... 1994. augusztus 5-én, míg testvére ... 1999. február 3-án született, mindketten úgynevezett Pelizaeus-Merzhbacher kórral, amely mindkettejüknél a koordinációs, motorikus és intellektuális képességek zavarát, degenerációját eredményezte, ennek következtében állandó felügyeletre és gondozásra szorultak, amit számukra édesanyjuk, a felperes biztosított.

A felperes, továbbá kiskorú ... mint II. rendű felperes és ... mint III. rendű felperes által kártérítés iránt indított perben a Fővárosi Bíróság 6.P.21.913/2002/36. számú

és a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.281/2006/10. számú közbenső ítéletével az I-II. rendű alperesek felelősségét állapította meg a II. rendű felperes egészségi állapotával kapcsolatban felmerült károkért. A követelés összegére folytatódó eljárásban - 2008. november 22-én bekövetkezett elhalálozása miatt - a III. rendű felperes tekintetében az eljárás félbeszakadt.

A félbeszakadt eljárás az édesanya jogutódkénti perbelépésével folytatódott azzal, hogy a felperesi jogutód örökostársa, a néhai III. rendű felperes édesapja által engedményezett kárigényt is érvényesítette, és az alpereseket - az eredetileg követelt 8.000.000 forint helyett - 5.000.000 forint összegű nem vagyoni kártérítés és annak kamatai megfizetésére kérte kötelezni.

Az I-II. rendű alperesek a kárigényt megalapozatlannak tartották, annak elutasítását kérték, álláspontjuk szerint a felperesi jogelőd káráért felelősséggel nem tartoznak.

Az elsőfokú bíróság ítéletével egyetemlegesen kötelezte az I-II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 500.000 forint nem vagyoni kártérítést, és annak 1999. február 3-ától járó törvényes kamatait, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Úgy rendelkezett, hogy költségeiket a peres felek maguk viselik, míg a le nem rótt kereseti illetéket a felperes költségmentessége folytán az állam viseli. Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a felperesi jogelőd haláláig terjedő időszakra a nem vagyoni kárigény - a rá is kiterjedő közbenső ítéletre figyelemmel - alapos. A kártérítés mértéke tekintetében az elsőfokú bíróság arra volt figyelemmel, hogy a felperesi jogelőd ugyanolyan megbetegedésben szenvedett, mint fiatalabb testvére, ez pedig rá nézve azon következménnyel járt, hogy testvére születésétől kezdve édesanyjuknak kettejük ellátását, gondozását kellett megoldania, ebből eredően a felperesi jogelődre kevesebb ideje és energiája maradt, ami számára hátrányt jelentett. E hátrány kiküszöbölésére az elsőfokú bíróság mérlegeléssel a megállapított nem vagyoni kártérítést találta alkalmasnak, az 1999-es ár- és értékviszonyok alapulvételével.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a jogutód édesapja engedményezése a perben nem vehető figyelembe, mert a kárigény alapjául szolgáló jog személyhez kötött, ezért nem engedményezhető, így a felperes csak saját jogán érvényesíthetett követelést. Az elsőfokú bíróság a perköltségekről a Pp. 81. §-a alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen valamennyi peres fél fellebbezéssel élt, a II. rendű alperes csatlakozó fellebbezést is előterjesztett.

A felperes az ítélet megváltoztatásával 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megítélését, és ezen belül a jogutód édesapja engedményezésének elfogadását kérte. Érvelése szerint a káreseménykori ítélkezési gyakorlatra és a károsodás kiemelkedő mértékére figyelemmel az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítési összeg alacsony, ezért reparációs szerepét nem töltheti be. Hangsúlyozta, hogy 1999-ben született gyermeke és a felperesi jogelőd megbetegedésénél fogva egyaránt 24 órás, folyamatos ellátásra szorult, és a fiatalabb testvér megszületését

követően a felperesi édesanya megosztott figyelme következtében a felperesi jogelőd állapota idővel jelentősen romlott, volt olyan időszak, amikor egy évben 5 alkalommal került kórházba. Áttanulmányozva a bírói gyakorlatot, álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítési összeghez hasonló mértékű kártérítést zömmel olyan esetben ítél meg a bíróság, ahol az egészséges testvérre a fiatalabb, beteg testvér állapota miatt jut kevesebb figyelem. Az a körülmény azonban, hogy a felperesi jogelőd maga is súlyos betegségben szenvedett, súlyosabb joghátrányt is jelentett a számára. Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperesi jogelőd a beteg testvér születése után az édesapját is elveszítette, így megszűnt a korábban volt kiegyensúlyozott családi légkör. Az elviselhetetlen nehézségeket mutatja, hogy a gyermekek édesapja menekülésszerűen távozott a család életéből. A felperesi jogelőd korai halála, melyet egészségi állapota önmagában nem indokolt volna, joggal feltételezhetően köszönhető azoknak a lavinaszerű változásoknak, amelyek a felperesi jogelőd számára kevesebb törődést és figyelmet jelentettek. Bár a módosított keresettel kért nem vagyoni kártérítés összegét nem tartotta eltúlzottnak, az elsőfokú bíróság mérlegelésére figyelemmel keresetét 3.000.000 forintra és annak kamataira leszállította, és annak megítélését kérte a Fővárosi Ítéltáblától. Álláspontja szerint a jog személyhez kötöttségére figyelemmel az engedményezés tilalma kizárólag az eredeti jogosultra vonatkozik, az általa érvényesített nem vagyoni kárigény tekintetében jogutód felperesi édesapára azonban nem, ugyanis neki az adott személyi sérelemhez kötődése már nincs, a követeléssel szabadon rendelkezhet, ezért engedményezése a perben figyelembe vehető.

Az I. rendű alperes az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kártérítés összegét 250.000 forintra kérte leszállítani, és a kamatfizetés kezdő időpontját az igény érvényesítéséhez igazítani. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés eltúlzott, annak megállapításánál az elsőfokú bíróság nem az 1999. februári ár- és értékviszonyoknak megfelelően döntött, és a felperesi jogelőd életében a fiatalabb testvér megszületésével bekövetkező hátrányos változás sem áll arányban a megítélt összeggel. Nem vitatta, hogy a fiatalabb testvér születésével a felperesi jogelőd élete bizonyos mértékben elnehezült, azonban az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítés a felperesi jogelőd korára és a társadalomban való kisebb mértékű részvételére figyelemmel eltúlzott, arra is tekintettel, hogy a felperesi jogelőd kárigényének édesapja által örökölt része az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a perben figyelembe nem vehető engedményezés volt.

A II. rendű alperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a felperesi édesanya és a fiatalabb testvér kárigényét elbíráló ítéletében az édesanyának járó nem vagyoni kártérítés mértékét arra figyelemmel határozta meg, hogy két beteg gyermeket nevelt, azaz a két hasonló állapotú gyermek ellátásának, gondozásának terhét az elsőfokú bíróság ítéletében már egyszer értékelte. Arra vonatkozóan sincs adat, hogy milyen volt a felperesi jogelőd egészségi állapota, és hogy a fiatalabb testvér születése folytán gondozására mennyivel kevesebb ideje, és energiája maradt a

felperesnek, és ez a felperesi jogelőd számára milyen hátrányt jelentett. Az ítélet indokolása nem tartalmaz olyan érvelést, amely az ítéleti rendelkezést megalapozná, az elsőfokú bíróság a már egyszer értékelt tényállás alapján hozott újabb ítéletet. Csatlakozó fellebbezésében az I. rendű alperes álláspontjával egyezően arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a kamatfizetés kezdő időpontját is helytelenül határozta meg az 1999. évben, és nem a kárigény érvényesítésének időpontjához kötötte. Az elsőfokú bíróság indokolása mindössze arra szorítkozik, hogy az 1999-es évtől a felperesi édesanya számára kettős terhet jelentett a két hasonló állapotú gyermek gondozása, erre a megállapításra azonban semmiféle adat nincs, az elsőfokú bíróság csupán megismétli, hogy azt a hátrányt értékelte, amely abban jelentkezett, hogy az ugyanolyan betegségben szenvedő fiatalabb testvér megszületése után a felperesi édesanya kevesebb időt és energiát tudott fordítani a felperesi jogelődre. Utalt arra, hogy nem folyt bizonyítás a kártérítés jogalapjára és mértékére sem.

A felperes és az I-II. rendű alperesek fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, és a helyesen felhívott jogszabályi rendelkezések helytálló alkalmazásával kötelezte az I-II. rendű alperest kártérítés megfizetésére. A fellebbezésekben foglaltakra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a következőket emeli ki.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése szerint a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni.

A jelen eljárás tárgyát kizárólag a felperesi jogelőd nem vagyoni kárigényének összecszerűsége képezte, tekintve, hogy - amint azt az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette - annak jogalapját a jogerős közbenső ítélet még a felperesi jogelőd életében, rá is kiterjedő hatállyal megállapította. A felperesi jogelőd nem vagyoni kárára vonatkozóan az I. rendű felperes már az eredeti kereseti kérelmében előadta, hogy a második, beteg gyermeke születésével a felperesi jogelőd gyermek ellátására - jóllehet mindkét gyermek folyamatos felügyeletre és ellátásra szorult - kevesebb idő maradt. A per adataiból megállapítható az is, hogy ebből következően a felperesi jogelőd gyermek kevesebb figyelmet és törődést kapott az immár két beteg gyermeket ellátó édesanyától, amely számára nem vagyoni kárigényét megalapozó hátrányt jelentett. Nem az I. rendű alperes fellebbezésében hivatkozott kétszeres értékelésről, hanem a felperesi jogelődöt ért sérelem orvoslásáról van tehát szó, amelynél annak sincs jelentősége, hogy az őt ért hátrányos változást a felperesi jogelőd mennyiben tudta felfogni.

A felperes fellebbezésében kifejtettekkel kapcsolatban emeli ki a Fővárosi Ítéltábla, hogy nemcsak a beteg, hanem az egészséges testvér születése is figyelmet és időt vont volna el a felperesi jogelőd gondozásától, így nem indokolt a kártérítési összeg növelése. A Fővárosi Ítéltábla utal arra, hogy a nem vagyoni kártérítés tekintetében - a jogintézmény jellegéből fakadóan - a pontos összecszerűsége vonatkozó

bizonyítás nem szükséges és nem is lehetséges. Az elsőfokú bíróság valamennyi körülmény együttes mérlegelésével, a károk ár- és értékviszonyokra, és a hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlatra tekintettel helyesen állapította meg a kártérítés összegét.

A Ptk. 328. § (1) bekezdése értelmében a jogosult követelését szerződéssel másra ruházhatja át. A (2) bekezdés szerint nem lehet engedményezni a jogosult személyéhez kötött, valamint azokat a követeléseket, amelynek engedményezését jogszabály kizárja.

Az elsőfokú bíróság téves álláspontot foglalt el a követelés engedményezése tekintetében. Pénzbeli követelésről lévén szó, amelyet a jogelőd még életében érvényesített, ily módon az örökölhetővé is vált, nem érvényesül az engedményezés tilalma, azaz a jogutód édesapa az általa örökölt követelést a felperesre engedményezhette, így nem volt akadálya, hogy a felperes a perben az örököstársa reá engedményezett követelését érvényesítse. Az előzőekben kifejtettekre figyelemmel azonban az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítés összege ezt figyelembe véve is arányos a felperesi jogelődöt ért sérelemmel, annak megváltoztatására nem volt mód.

Az elsőfokú bíróság a kamatfizetés kezdőidőpontját helyesen állapította meg, ugyanis a Ptk. 360. § (1) bekezdése szerint, figyelembe véve a PK 50. számú állásfoglalást is, a kártérítés a károsodás bekövetkeztétől kezdve megilleti a károsultat.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, helyes indokaira utalással helybenhagyta.

Sem a felperes, sem az I-II. rendű alperesek fellebbezése nem bizonyult eredményesnek. A Fővárosi Ítéltábla az eltérő fellebbezési értékek figyelembevételével, a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az I. és II. rendű alperesek jogi képviselőinek munkadíjából álló, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseiben foglaltak szerint, a 4/A. § alapján áfával növelten megállapított fellebbezési eljárási költség megfizetésére. Az Itv. 47. § (1) bekezdése szerinti fellebbezési eljárási illetéket a felperes költségmentességére és az I-II. rendű alperesek illetékmentességére figyelemmel, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2009. november 25.

Dr. Sággy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Varga Edit s.k.

Dr. Szabó Klára s.k.

előadó bíró

bíró